

cultural i específicament en la televisió». [Els subratllats són meus]

D'acord amb aquests plantejaments, el cos del treball s'estructura a partir d'una anàlisi de les polítiques audiovisuals dins la Unió Europea, en les quals s'emmarca la televisió espanyola (capítol 3); l'estudi dels canvis estructurals ocorreguts dins de la televisió espanyola entre els anys vuitanta i primers dels noranta, posant una atenció especial en el que els autors defineixen com a «formes de televisió no regulada» (sobretot l'anomenat vídeo comunitari i la televisió local) i al mercat publicitari (capítol 4); el procés de legalització i l'estructura (econòmica) de la televisió privada (capítol 5) i la televisió via satèl·lit i la televisió per cable (capítol 6).

La transició del sistema públic estatal (TVE) mereix una atenció especial i s'estudia sobretot el model bàsicament comercial que adopta aquesta televisió a partir de 1990, la descentralització i la «crisi financera i descapitalització de TVE» (capítol 7). El capítol 8 s'ocupa de la televisió autonòmica, considerada com a ampliació del sistema públic, i amb una

dedicació especial al cas d'aquesta modalitat de televisió a Catalunya. Finalment, es tracta la televisió local per ones terrestres (capítol 9).

L'obra es tanca amb una valoració de les polítiques de televisió (capítol 10) i amb unes conclusions. Els autors hi constaten la crisi tant de la televisió privada com de la pública i esbossen unes línies d'actuació: «Establir d'una manera inequívoca el finançament de la televisió pública amb recursos públics, deixant de banda l'emissió publicitària i la servitud que aquesta implica», al mateix temps que caldria elaborar «una nova concepció de servei públic, el més plural possible pel que fa a reflectir en la programació els gustos, les necessitats i els interessos dels diversos grups que constitueixen la societat»; i «facilitar el desenvolupament de diverses estructures televisives —especialment televisions locals— basades en models organitzatius més independents i aferrades a un teixit social i a una realitat geogràfica i cultural determinada» (p. 134-135).

Maria Corominas

TORRALBA, Francesc

Rostres del silenci

Lleida: Pages editor, 1996.

En el panorama bibliogràfic apareixen estudis ben diversos sobre aspectes derivats del fet comunicatiu, però no és habitual la presència de treballs que analitzin el no-fet, el que seria el contrari al *soroll*, en la percepció de no brogit sinó d'emascament; d'ací que l'aparició, a cura d'un notable filòsof jove, del que és el silenci hagi de sorprendre agradablement perquè situa la bibliografia catalana al costat de les europees més innovadores. L'autor estudia l'heterogeneïtat lingüística, les semàntiques del silenci i la pluri-formitat del silenci en una obra, tanmateix

densa i agradable, en la qual mostra aspectes que sovint desgranem en relació a la manca de paraules més que en la no-comunicació. El silenci del poder, per exemple —la no resposta— a què al·ludeix, precisament el dia que redactem aquesta nota Josep M. Espinàs en la seva columna al diari *Avui* en fer referència al silenci d'un alcalde en la seva decisió de futur polític, mostra l'actualitat del llibre; ahir se'ns parlava del silenci en una resposta que motivà un crim pasional, etc. Torralba mostra aspectes variats del silenci; així penetra, en un text sec i pur, sense

notes ni citacions, en la deshumanització del silenci, la por del silenci, el silenci i la serenitat, la pedagogia del silenci, el silenci a Orient... Un treball que és plenament elaborat en la seva formulació teòrica i que apropa la filosofia a la vida quotidiana; un text bell com pocs i, tanmateix, d'imprescindible consulta en la bibliografia filosòfica i comunicativa catalana que caldrà sumar als textos d'Ancilli, Rassam, Baldini, Cages Lubienska, Hodking, etc., que han estudiat aspectes del silenci. Torralba, a més del valor descriptiu i analític sobre el que li suggereix el silenci, mostra en la seva faceta de pensador creatiu, la descripció dels silencis. Només en descriu una quinzena, podrien ser molts més, i en tots treu l'espurna de la seva saviesa i ductibilitat enginyosa. El silenci, per exemple, de l'angoixa en la decisió, el silenci en la resposta, el silenci

místic, el creatiu... Un dels capítols més encertats del text. En definitiva, una aportació plana en el pensament lineal i contundent com el sílex en un esforç per recobrar el sentit dels mots en el context real, en espai/temps. Certament l'absència de mots, com definiríem el silenci, ens ofereix una gamma cromàtica notable en la definició dels colors, i l'autor d'obres tan suggerents com *Ètica del perdó*, o *El sofriment, un nou tabú* ens porta en aquest text, emparentat amb el seu *L'Eternitat de l'instant*, per uns camins ben allunyats als estudis sobre Nietzsche o Kierkegaard, que ens mostraven un filòsof jove i seriós, prometedori i arriscat, capaç de penetrar en aspectes de la quotidianitat amb la mateixa eficàcia mental que en l'estudi de clàssics del pensament.

Josep M. Figueres